

Ἐκ μεταφορᾶς	21,152
πλαστιγγοποιοὶ κ.τ.λ.	168
ἔργαται ἀεριόφωτος	225
μεταλλωροῦχοι, λατόμοι, ἀσβεστοποιοὶ	4,276
λιθοξόοι	1,776
κτίσται κονιασταὶ	14,844
φρεατωροῦκται	775
	<hr/>
	43,216
χειρώναντες ἐν γένει	52,780
	<hr/>
	95,996

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου δέον νὰ ἀφαιρέσωμεν πιθανῶς τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν χειρώναντων τῶν μὴ κατατασσομένων εἰς ὄρισμένην κατηγορίαν, ἐκτὸς τῶν ἐργατῶν λιμένων, τῶν ὁποίων δυστυχῶς δὲν ἔχομεν τὸν ἀριθμὸν. Ἐπίσης ἐκ τῶν ξυλουργῶν δέον νὰ ἀφαιρέσωμεν μέγα μέρος, ἅπαντας ἐκείνους οἵτινες δὲν ἐργάζονται εἰς τὰς οἰκοδομὰς, καὶ οἵτινες δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς διατάξεις τῆς προτάσεως περὶ ἀσφαλείας. Θὰ ἦτο δ' εὐχῆς ἔργον ἂν ἡ κυβερνήσις ἐφρόντιζεν νὰ συλλέξῃ πληροφορίας εἰδικὰς διὰ τοὺς ἐργάτας τῆς βιομηχανίας ἐν γένει, ὡς καὶ τοὺς ἐργάτας λιμένους καὶ τοὺς ἀσχολουμένους εἰδικῶς εἰς οἰκοδομὰς.

Δὲν πιστεύομεν ὅμως οὐδέποτε ἅπαντες οὗτοι νὰ ὑπερβαίνωσι τοὺς 60,000 κατ' ἀνώτατον ὅρον.

Ἄν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον παραδεχθῶμεν ὡς ἀριθμὸν τῶν ἐργατῶν ἐφ' ὧν θὰ ἐπεκταθῶσι αἱ εὐεργετικαὶ διατάξεις τῆς προτάσεως νόμου, τὸ ἔσοδον τὸ ἀναγκαῖον πρὸς κάλυψιν τῶν συντάξεων 11,6 Α εἶναι 696,000 δρ. ὧν τὸ ἥμισυ θὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ ταμεῖον οὗ λοιπὸν τὰ τακτικὰ ἔσοδα πρέπει νὰ ἀνέρχονται εἰς 348,000 δρ.

Αἱ χορηγούμεναι δὲ συντάξεις, ὡς εἴπομεν, θέλουσιν ἀνέλθει κατ' ἀνώτατον ὅρον εἰς

$$37,77 A = 37,77 \cdot 60,000 = 2,266,200$$

ὧν τὸ ἥμισυ ἦτοι 1,133.100 θέλουν πληρονεσθαι ὑπὸ τοῦ ταμεῖου, ἐν μέρει ἐκ τῶν ἐσόδων αὐτοῦ Ρ, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν τόκων τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ.

Μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι παρεδέχθημεν διὰ τοὺς μέσους ὅρους K_1, K_2, K_3 τῶν διαφόρων ἀτυχημάτων, τοὺς μέσους ὅρους τοὺς εὐρεθέντας διὰ τῶν ἐν Γερμανίᾳ στατιστικῶν ἐνδεχόμενον οἱ ἐν Ἑλλάδι νὰ μὴ συμπίπτουσι μὲ τοὺς ἐν Γερμανίᾳ ἔνεκα διαφόρου κατανομῆς τῆς ἐργασίας. Ἐπίσης δὲν ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἔσοδα διοικήσεως ἔνεκα τούτου φρόνιμον εἶναι νὰ ληφθῇ ὡς ἔσοδον τακτικὸν ποσὸν κατὰ τι μεγαλείτερον τῶν 348,000, ἔστω 400,000 δρ. Ἄλλως κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι πλεῖστοι ἐργοδότες, ὡς οἱ

ἀνοικοδομοῦντες οἰκίας, οἱ ἀναλαμβάνοντες ἐργολαβίας δημοσίας, δημοτικὰς ἢ λιμενικὰς, οἱ ἐργολάβοι φορτώσεων καὶ ἐκφορτώσεων τῶν πλοίων, δὲν ἔχουν ἐγκαταστάσεις τοιαύτας ὥστε νὰ δύνανται ἀσφαλῶς νὰ πληρῶνῃσι τὸ ἥμισυ τῶν συντάξεων. Διὰ τούτους δέον νὰ ἀναλάβῃ ὀλόκληρον τὴν πληρωμὴν τὸ ταμεῖον, ἐπιβαλλομένου ἔστω προστίμου τινος ὑπὲρ τοῦ ταμεῖου δι' ἕκαστον ἀτύχημα, ὅπως προκαλεῖται ἡ σύντονος προσοχὴ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀτυχημάτων. Ἄλλ' ἀγνοῶν τὸν ἀριθμὸν ἐργατῶν, τῶν ἀπασχολουμένων εἰδικῶς εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας, δὲν δύναμαι νὰ ὀρίσω τὴν ἐκ τῆς ὀλοκλήρου πληρωμῆς τῶν συντάξεων τούτων αὐξήσιν τῶν βαρῶν τοῦ ταμεῖου, καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἶναι ἀνάγκη πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου νὰ συγκεντρωθῶσι στατιστικαὶ ἀσφαλεῖς περὶ τούτων.

Περαιῶν εὐχομαι ὅπως μὴ παρέλθῃ ἡ προσεχῆς σύνοδος τῆς Βουλῆς χωρὶς νὰ ψηφισθῇ ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κατὰ τῶν ἀτυχημάτων εἰς ἀπάσας τὰς βιομηχανίας. Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ παραμικροτέρα ἀμφιβολία ὅτι οὐδὲν νομοσχέδιον ἐργατικὸν δύναται νὰ ἔχη τὴν σημασίαν τοιοῦτου νομοσχεδίου, καὶ εἶναι ἀληθῶς ἀπορον πῶς δὲν ἐδόθη μέχρι τοῦδε εἰς αὐτὸ ἡ πρέπουσα θέσις εἰς τὰ προγράμματα τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων.

Φ. ΝΕΓΡΗΣ

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ
ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΟ 1910

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Γ' ΘΕΙΟΝ

1. ΘΕΙΩΡΥΧΕΙΟΝ ΜΗΛΟΥ

Τοῦτο εἶναι ἡ πρώτη παραχώρησις ἐν Ἑλλάδι, ἐκδοθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου 1862 Βασ. Διατάγματος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Β. Μελά, εἰς θέσιν Ῥεῦμα τῆς νοτιοανατολικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου Μήλου, διὰ στρέμματα 14.423 ἄντα ὠρίσθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1875 Βασ. Διατάγματος.

Τὰ ὀρυκτεῖα ταῦτα περιήλθον κατὰ τὸ 1890 εἰς τὴν Ἑταιρίαν Δημοσίων καὶ Δημοτικῶν ἔργων, τὰ κατέχει δὲ σήμερον ἡ διαδεχθεῖσα ταύτην Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Μεταλλείων.

Τὸ θεῖον εὐρῆται εἰς συμποτίσεις τῶν σα-

θρῶν πορωδῶν χαλαζιακῶν τραχυτῶν εἰς σωματοειδεῖς μάζας περιεχοῦσας 30 % θεῖον.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Δημοσίων καὶ Δημοτικῶν ἔργων γενομένην ἐκμετάλλευσιν, μόνον τὸ εἰς ὄγκους θεῖον ἐξεκαμινεῦτο, ἐντὸς κυκλικῶν Σικελικῶν καμίνων, συστήματος Doppioni.

Λόγῳ δὲ τῆς σπανιότητος τούτου καὶ τῆς ἀπωλείας, ἦν ὑφίστατο κατὰ τὴν διὰ τῶν καμίνων τούτων καμινείαν, ἡ τοιαύτη ἐκμετάλλευσις ἦτο ἀσύμφορος καὶ ἐγκατελείφθη κατὰ τὸ 1904.

Ἦδη ὁ κ. Α. Σκινιζόπουλος, ἀσχοληθεὶς εἰδικῶς εἰς τοῦτο διὰ λογαριασμόν τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Μεταλλείων, ἔλυσεν τὸ πρόβλημα τῆς διὰ πλινθοποιήσεως καμινείας τῶν θειοχωμάτων καὶ κατασκευάζει, δι' ἀναμίξεως μεθ' ὕδατος καὶ ἀσβέστου τοῦ θειοχώματος, πλίνθους εὐκόλως ἐκκαμινουμένας καὶ οὕτω ἀπὸ τοῦ τέ-

λους τοῦ 1910 ἤρχισεν ἡ τακτικὴ ἐκ νέου ἐκμετάλλευσις τοῦ θειωργείου τούτου.

Αἱ ἐν γένει ἐργασίαι τοῦ μεταλλείου τούτου ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

1856 - 1874. Ἐκμετάλλευσις **θειοχωμάτων**.

Τὰ θειοχώματα περιεκτικότητος εἰς θεῖον 8 - 15 τοῖς % ἐπωλοῦντο, μετὰ κολιοποιήσιν, διὰ τὰς ἀμπέλους - παραγωγὴ 80,000 τόννοι.

1862 - 1871 Ἐκμετάλλευσις **θειου** δι' ὑπογείων ἔργων.

Μετάλλευμα ἐξορυχθὲν 64.000 τόννοι.

Ἐξ αὐτοῦ ἐξήχθη θεῖον 4.000 τόννοι διὰ καμίνων Calceroni.

1871 - 1904 Μετάλλευμα ἐξορυχθὲν 227.500 τόννοι.

Ἐξ αὐτοῦ ἐξήχθη θεῖον 45.500 τόννοι διὰ καμίνων Doppioni.

Ἦτοι ἐν ὄλῳ ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα:

	Μετάλλευμα	Ποσὸν	Ἐξαχθὲν θεῖον
Ἔτος 1856 - 1875	Θειοχώματα	80.000 τόννοι	— τόννοι
» 1862 - 1871	Ἐξόρυξις	64.000 »	4.000 »
» 1871 - 1904	Ἐξόρυξις	227.500 »	45.500 »
Ἐν ὄλῳ		371.500 τόννοι	49.500 τόννοι

2. ΕΤΕΡΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

Θεῖον ἀπαντᾶται ἐπίσης εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς νήσου Μήλου καὶ εἰς Σουσακίον τῆς Κορίνθου, ἀλλὰ δὲν ἐκμεταλλεύεται λόγῳ τῆς μικρᾶς αὐτοῦ ποσότητος.

Ζ' ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ ΑΡΓΥΡΟΥ

ΑΡΓΥΡΟΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ (ΒΑΡΥΤΙΝΗ) ΜΗΛΟΥ, ΚΙΜΩΛΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΥΑΙΓΟΥ

Κατὰ τὸ 1886 ἐνεργουμένον μεταλλομαστῆσεων ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Σίφνος - Εὔβοια εἰς τὸ κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νήσου Μήλου εὐρισκόμενον μεταλλεῖον, ἐκτάσεως στρεμμάτων 8.492,731 ἀγροασθὲν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας αὐτῆς κατὰ τὸ 1883 (Βασ. Διάταγμα τῆς 31 Δεκεμβρίου 1883), ὅπερ εἶχεν ἀρχικῶς παραχωρηθῆ εἰς Ἄντ. Ῥικάκην διὰ ψευδάργυρον καὶ ἀργυροῦχον μόλυβδον (Β. Διάταγμα τῆς 25 Φεβρουαρίου 1880), ἀνεκαλύφθησαν μεγάλοι κοῖται ἀργυροῦχων ὀρυκτῶν βαρύτου κληθέντων «βαρυτίνη».

Εἰς τὰς τοιαύτας κοίτας, αἰτινες βραδύτερον παρατηρήθησαν εἰς πλεῖστα ἄλλα σημεῖα τῆς Μήλου π. χ. Μιροβίλια, Πιλονῆσι, Ἀγ. Τριάς,

Βάνι κλπ. καὶ τῶν νήσων Κιμώλου καὶ Πολυαίγου, ὁ βαρύτερος εὐρίσκεται ἀναμεμιγμένος ἀκανονίστως μετὰ λιπαρίτου καὶ φαιᾶς ἀργίλλου.

Ἡ Ἑταιρία Σίφνος - Εὔβοια ἐπελήφθη ἀμέσως τῆς μελέτης τῆς ἐκκαμινεύσεως τῶν μεταλλευμάτων τούτου, ἀποστείλασα σπουδαίας ποσότητος εἰς τὰ μεταλλουργεῖα τῆς Σβάνσεως καὶ τοῦ Λαυρίου, ἀλλ' ἠμποδίσθη εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τούτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὅσον δὲν εἶχε παραχώρησιν ἀργύρου.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἴσχυεν ὁ νόμος 2Π' τοῦ 1882, δι' οὗ τὰ μεταλλεῖα μόνον διὰ νόμου παρεχωροῦντο, κατὰ συνέπειαν δὲν ἦτο ποσῶς εὐκόλον νὰ ἐκδοθῶσιν αἱ παραχωρήσεις, αἰτινες ἀθροαί ἐζητήθησαν, ἡ δὲ Κυβέρνησις διετήρησε δι' ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀργυροῦχων τούτων ὀρυκτῶν.

Ἡ Κυβέρνησις, δυνάμει τοῦ νόμου Α20Α' τοῦ 1891, ἐδαπάνησεν ἀρκετὰς χιλιάδας δραχμῶν διὰ μελέτας καὶ δοκιμαστικὰς ἐργασίας μετακαλέσασα καὶ τὸν Οὐγγρον μεταλλειολόγον Οὐφνερ ἐπὶ τούτῳ.

Παρ' ὅλα ταῦτα οὐδεμία σοβαρὰ ἐκμετάλλευσις τῆς βαρυτίνης ἐπεχειρήθη.

Κατὰ τὸ 1893 ἐψηφίσθη ὁ νόμος ΒΡΟΖ', δι' οὗ ἐπετράπη νὰ ἐκπονηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου 140.000 τόννοι, ἀλλ' ἡ δημοπρασία αὕτη δὲν κατέληξεν εἰς ἀποτέλεσμα.

Βραδύτερον ἐδόθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Σεραφίμη ἄδεια ἐξαγωγῆς 20.000 τόννων διὰ δοκιμῆς, ψηφισθέντος δὲ τοῦ νόμου ΒΤΟ' τοῦ 1896, δι' οὗ ἐξηροῦντο τὰ μεταλλεύματα ταῦτα τῆς παραγωγῆσεως, ἀπέμειναν ταῦτα ὀριστικῶς ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους, ὅπερ ὅμως εἰς οὐδεμίαν διάθεσιν αὐτῶν προέβη.

Κατὰ τὸ 1910 κατόπιν τοῦ νόμου ΓΦΙΗ' ἐξεδόθη διακήρυξις διεθνοῦς πλειστηριασμοῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν μεταλλευμάτων τούτων, ἐπὶ τῇ βίσει κατὰ τόνον προσφορᾶς, ἀλλ' ἐνεργηθειῶν δύο δημοπρασιῶν εἰς οὐδένα κατακυρώθη αὕτη.

Ἡ ἀποτυχία τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν μεταλλευμάτων τούτων, ὀφείλεται κυρίως, εἰς τὸ ὅτι ταῦτα ὑπερετιμήθησαν ἐκτάκτως ὑπὸ τῶν ἀρχικῶς συνταξάντων ἐκθέσεις περὶ αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε καὶ ὄρουρος νὰ ἐγερεθῇ καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ διστάσῃ εἰς τὴν ἐκχώρησιν αὐτῶν.

Ἦδη δὲ κατόπιν τῆς ὄραδαίας καὶ ταυτοχρόνου ἐκπτώσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἀργύρου καὶ τοῦ συναλλάγματος (τιμὴ χιλιγράμμου ἀργύρου κατὰ τὸ 1890 φρ. χρ. 160, τιμὴ δὲ συναλλάγματος 1,50, ἐνῶ κατὰ τὸ 1910 τιμὴ ἀργύρου 89 φρ. με συνάλλαγμα εἰς τὸ ἄρτιον), αἱ δυσκολίαι ἔχουσιν αὐξήσῃ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον παρ' ὅλας τὰς ἐνεργηθείσας ἐρεῦνας καὶ δοκιμαστικὰς καμινεύσεις δὲν ἐξευρέθη ἔτι ὁ οἰκονομικὸς τρόπος τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ μεταλλουργίας τῶν τοιοῦτων μεταλλευμάτων.

Κυρία δυσκολία εἶναι ἡ ποικιλία τῆς εἰς ἄγυρον περιεκτικότητος τῶν μεταλλευμάτων τούτων, εὐρισκομένης μεταξὺ 25 - 1 000 καὶ πλέον γραμμαρίων ἀργύρου κατὰ τόννον, μεταβαλλομένης ἀπὸ βήματος εἰς βῆμα καὶ μὴ δυναμένης νὰ διαγνωσθῇ ἐκ φυσικῶν γνωρισμάτων.

Ὡς μέση περιεκτικότης τῶν μεταλλευμάτων τούτων δέον νὰ θεωρηθῶσιν 150 - 400 γραμμάρια ἀργύρου κατὰ τόννον.

Ἦδη ἡ προσοχὴ τῆς τε ἀρμοδίας ὑψηλείας καὶ διαφόρων ἐπιχειρηματιῶν εἶναι σοβαρῶς ἐστραμμένη πρὸς τὴν βαρυτίνην καὶ ἐπιτίεται νὰ εὑρεθῇ δι' ἀμφοτέρους συμφέρουσα λύσις.

Ἀποδειχθείσης δὲ ἀδυνατοῦ τῆς διὰ δημοπρασίας ἐκμισθώσεως τῶν μεταλλευμάτων τούτων, ἀναμένεται ὅπως οἱ διάφοροι ἐνδιαφερόμενοι ἐπιχειρηματῆται ὑποβάλωσι τὰς προτάσεις των, ἐφ' ὧν τὸ Δημόσιον θέλει κρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ.

Η ΛΙΓΝΙΤΑΙ

1. ΑΝΘΡΑΚΩΡΥΧΕΙΟΝ ΚΥΜΗΣ

Τὸ ἀνθρακωρυχεῖον τοῦτο κατεχόμενον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Μεταλλείων, παραλαβούσης αὐτὸ ἐκ τῆς Ἑταιρίας Δημοσίων καὶ Δημοτικῶν Ἔργων, ἀργεῖ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Μικρὰ μόνον, ὑπαίθριος σχεδόν, ἐκμετάλλευσις ἐνεργεῖται ὑπὸ τινος ἐργολάβου παρέχοντος τὸ προϊόν εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, ἀπαιτοῦσαν περὶ τοὺς 2.000 τόννους ἐτησίως.

Τὸ ἀνθρακωρυχεῖον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ ἀνθρακωρυχείου στρεμμάτων 3.132,349, ὅπερ ἐξεμεταλλεῖτο ἄλλοτε ἀπ' εὐθείας τὸ Δημόσιον καὶ διὰ τοῦ νόμου ΤΜΗ' τοῦ 1869 ἐξεμίσθωσε διὰ μίαν τριακονταετίαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Μεταλλευτικὴν Ἑταιρίαν, διάδοχος τῶν δικαιωμάτων τῆς ὁποίας ἐν σχέσει μὲ τὸ ρυχεῖον τοῦτο εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία Μεταλλείων καὶ ἐκ τοῦ γειτονικοῦ ἀνθρακωρυχείου παραχωρηθέντος ἀρχικῶς διὰ τῆς ἀπὸ 10 Ὀπτωβρίου 1868 Β. Διατάγματος εἰς Γ. Παπαγεωργίου καὶ Τηλ. Τίόπουλον ἐκ στρεμμάτων 10.249,856.

Ἐκ τῶν ἀνθρακωρυχείων τούτων ἐξορύσσεται λιγνίτης, εὐρισκόμενος εἰς τὴν νεωτέραν γεωλογικὴν διάπλασιν τῆς τριτογενοῦς περιόδου, εἰς δύο στρώματα τοῦ μὲν πάχους 1 μ. τοῦ δὲ 1,20.

Κατ' ἀνάλυσιν τοῦ κ. Κ. Ζέγγελη οἱ λιγνίται οὗτοι περιέχουσιν:

48,86	Ἄνθρακα
4,24	Ἵδρογόνον
0,65	Ἄζωτον
2,07	Θεῖον
10,40	Τέφραν
10,03	Ἵδωρ
53,87	Κόκ

Ἡ δὲ θερμαντικὴ αὐτῶν ἰσχὺς ποικίλει ἀπὸ 5000 - 5.500 θερμίδας.

Ἡ ἐκμετάλλευσις διακοπεῖσα ἐντελῶς ἀπὸ τριετίας ἐνηργεῖτο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπογείως.

Τὸ ἐξορυσσόμενον ποσὸν μετεφέρετο διὰ σιδηροτροχιῶν εἰς τὴν 7 χιλιόμετρα ἀπέχουσαν παραλιακὴν θέσιν Πλατάναν, ἐνθα μάλιστα ὑπάρχει παλαιὰ ἀποτοχοῦσα ὑψηλῆς κλίμας ἐγκατεστημένη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Μεταλλευτικῆς Ἑταιρίας ἐπιχειρησάσης νὰ καμινεῦσῃ διὰ τοῦ λιγνίτου τῆς Κύμης τὸ ἐκ Σερίφου σιδηρομετάλλευμα.

Ἡ νῦν Ἑταιρία ἐξέτελεσεν ἐν Γερμανίᾳ ἐπιτυχεῖς δοκιμὰς πλινθοποιήσεως τοῦ λιγνίτου τούτου καὶ μελετᾷ ἤδη τὴν σχετικὴν ἐγκατάστασιν.

2. ΑΝΘΡΑΚΩΡΥΧΕΙΟΝ ΩΡΩΠΟΥ

Τοῦτο παρεωρήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Ἀπριλίου 1872 Βασ. Διατάγματος εἰς τὸν Ι. Β. Σεπτιέρην διὰ στρέμματα 3.058,050, κεῖται δὲ εἰς τὴν θέσιν «Ζωοδόχος Πηγὴ» τοῦ δήμου Ὁροπιῶν.

Πρόκειται περὶ λιγνιτοῦχων κοιτῶν πάχους 3-8 μ. ἐξ ὧν ὠρύσσετο λιγνίτης θερμοκρατικῆς δυνάμεως 4 1/2 χιλιάδων θερμίδων, δίδων τὴν ἐξῆς ἀνάλυσιν (κατὰ κ. Κ. Ζέγγελην).

38,09	Ἄνθραξ
4,03	Ἵδρογόνον
2,51	Ἄζωτον
9,21	Θεῖον
19,44	Τέφρα
13,72	Ἵδωρ
50,09	Κόκ

Τοῦ ὄρυχείου τούτου διεκόπη ἀπὸ τοῦ 1908 ἢ ἐκμετάλλευσιν.

Τὰ μέχρι τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν πωληθέντα ποσὰ εἶναι τὰ ἐξῆς:

Ἔτος 1900	τόνοι	2.229,770
» 1901	»	2.361,810
» 1902	»	2,933,430
» 1903	»	2,797,945
» 1904	»	4,067,155
» 1905	»	2,703,630
» 1906	»	5,138,850
» 1907	»	6,199,590
» 1908	»	2,408,350
		Ἐν ὄλῳ τόνοι	30,840,530

3. ΕΤΕΡΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

Λιγνίτας ἐξώρυξαν ἐπίσης καὶ παρὰ τὴν Λαμίαν (Σ. Σαββίδης κατὰ 1906 καὶ 1907 τόνους 2.000) Ἀλιβέριον, Μέγαρα καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα σημεῖα, ἀλλὰ τακτικὴ ἐκμετάλλευσιν δὲν ἐγένετο.

Θ' ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΣ

1. ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΣ ΕΡΜΙΟΝΗΣ

Λευκόλιθος εὐρίσκεται ἐν Ἐρμιονῇ ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1907 Βασ. Διατάγματος παραχωρηθείσης εἰς κληρονόμους Βούλγαρη ἐκτάσεως στρεμμ. 6.382,985, εἰς φλέβας μικροῦ πάχους (μόλις 1 μ.).

Τοῦ λευκολίθου τούτου ἐγένετο κατὰ τὸ 1908 ἐκμετάλλευσιν πωληθέντων περίπου 4.000 τόν-

νων, ἥδη δὲ ἐργάζεται ὁ μισθωτῆς Σπ. Δεσπόζιτος, ὅστις ἀσχολεῖται εἰς ἐγκαταστάσεις μεταφορᾶς καὶ φορτώσεως.

2. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΛΙΜΝΗΣ

Τὸ ἐν τοῖς ὄρυχείοις τούτοις δικαίωμα ἐξορύξεως λευκολίθου ἐχορηγήθη τῇ κοινότητι Λίμνης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1.165 τῆς 11 Ἰουλίου 1886 ἀδείας τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Τὰ ὄρυχεῖα ταῦτα, ἐκτάσεως (ἀναφερομένης ἐν τῇ ἀδείᾳ) στρεμμάτων 16.086,631 ἐκμεταλλεύονται ὑπὸ τῆς κοινότητος δι' ἐργολαβιῶν. Ἡδὲ ἐργολάβος τῆς κοινότητος εἶναι ὁ κ. Π. Μάτσας, ἀλλ' ἡ ἐξόρυξις λευκολίθου εἶναι περιωρισμένη.

3. ΕΤΕΡΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

Λευκόλιθος ἀπαντᾶται ἐπίσης ἐν Ἀκραιφνίῳ ἔνθα κατὰ τὸ 1905 εἰργάσθη ἡ Ἐταιρία Wand Vohlbergen, ἐν Περαχώρᾳ, Θήβαις, Ἀταλάντῃ, ἀλλὰ δὲν ἐκμεταλλεύεται ἐπὶ τοῦ παρόντος

Ι ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ ΧΡΩΜΙΟΥ

Μεταλλεύματα χρωμίου ἀπαντῶνται ἐντὸς ὀφειτικῶν πετρωμάτων κατ' ἀκανόνιστους ὄγκους εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ τοῦτο πολλαὶ ἐπεχειρήθησαν ἐρευναι καὶ ἐκμετάλλευσιν, ἰδίως ἐν Εὐβοίᾳ ὑπὸ Βουδούρη (εἰς Βατῶντα), Τσαγγάρη (εἰς Λαμίαν, παραχώρησις Χατζίσκου Β. Δ. 8 Αὐγούστου 1872 στρέμμ. 8.665), ἀλλ' ἥδη οὐδεμία ἄλλη ἐκμετάλλευσιν ἐνεργεῖται πλην τῆς τῶν ἀδελφῶν Ἀποστολίδου τῆς περιγραφείσης εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρέχοντος ἔτους ἤρξατο ἐνεργουμένη ἐκμετάλλευσιν χρωμίου παρὰ τὸ Κούρνοβον (πλησίον τοῦ Δομοκοῦ) ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας «μεταλλείων χρωμίου Κουρνοβου» μὲ κεφάλαιον 200.000, φρ. ὑποδιηρημένον εἰς 100 μετοχὰς τῶν 1.000 φράγκων, ἐξορυξάσης περὶ τοὺς 4.000 τόνους εὐρισκομένου ἔτι ἐπὶ τόπου.

Ἡ παραχώρησις, ἦν ἐκμεταλλεύεται ἡ Ἐταιρία αὕτη εἶναι ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1905 Βασ. Διατάγματος ἐκδοθεῖσα ἐκ στρεμμάτων 5.409,084 ἐπ' ὀνόματι Α. Ζητουνιάτη.

ΙΑ' ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΛΛΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρων περιγραφεισῶν ἐργασιῶν καὶ ἐρευνῶν, ἐγένοντο εἰς διάφορα ση-

μετα της Ελλάδος και διάφοροι ἄλλαι ἀναγνωρίσεις και ἔρευναι τῶν ἀνωτέρω μεταλλευμάτων ὡς και διὰ χρυσὸν εὐρισκόμενον εἰς ἐλαχίστας ποσότητας ἐντὸς ἀργυρούχου μολύβδου (Λαύριον) ἢ σιδηροπυρίτου, ἀνιμόνιον, βισμουθιον, σήπιον, τάλκη, ἀματιόν, ἀσφαλιον και πετρέλαιον, ὑπάρχουσι δ' ἐλπίδες ὅτι τινὰ τούτων θὰ ἐκμεταλλευθῶσιν ἐν προσεχεῖ μέλλοντι.

Ἐπίσης, χάριν τῆς ἱστορίας ἀναφέρομεν και διαφόρους ἄλλας μεταλλευτικὰς Ἐταιρίας συσταθείσας κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ἐξ ὧν αἱ μὲν πλεῖσται διελύθησαν, αἱ δὲ ἄλλαι ὑφίστανται χωρὶς νὰ δίδωσιν σημεῖα ὑπάρξεως. Τοιαῦται εἶναι αἱ ἑταιρίαι «Μεσσηνία», «Ἀχιλλεύς», «Κέρωψ», «Κάρυστος», «Λαύριον», «Μῆλος», «Ἀνάφη», «Κέα», «Σινᾶ», «Αἰγαῖον», «Ἀλεγμαῖνα» (πρώην «Λαύριον»), «Ταξιάρχης», «Ἐλπίς», «Σπήλαιον Ἀντιπάρου», «Ὀμόνοια», «Λαύριον Κέας», «Σίκυνος» και ἄλλαι τινές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Περὶ τῶν σπουδαιοτέρων ἐν Ἑλλάδι Λατομείων.

Α' ΜΑΡΜΑΡΑ

1. ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΑΡΜΟΡ ΛΡ

Ἡ Ἐταιρία αὕτη συνέστη ἐν Λονδίῳ κατὰ τὸ 1897 μὲ κεφάλαιον 300.000 ἀγγλ. λιρῶν.

Μέχρι τοῦ 1910 ἠναγκάσθη νὰ συνάψῃ διάφορα δάνεια, ἐξ ὧν τὸ τελευταῖον ἐπὶ ὑποθήκῃ πασῶν τῶν κτήσεών της.

Ἄδυνατοῦσα δὲ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς τρεχοῦσας δαπάνας ὑπέκλυεν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ὑποχρεώσεών της και περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν συνδίκων τῶν δανειστῶν μέχρι τοῦ ὀριστικοῦ διακανονισμοῦ τῆς θέσεώς της γενησομένου διὰ τῆς ἰδρύσεως νέας ἑταιρίας ὑπὸ τῶν δανειστῶν, ἐχούσης ὡς βάσιν τὰς ἐνυποθήκους κτήσεις τῆς Ἐταιρίας.

Οὐδὲν μέρος διενεμήθη μέχρι τοῦδε.

Ἡ Ἐταιρία αὕτη κέηται ἢ ἔχει ἐκμεμ-σθωμένα τὰ καλλίτερα τῶν λατομείων Ἑλληνικῶν μαρμάρων λευκῶν και ποικιλοχρόων.

Οὕτω ἔχει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον ἐν ἐνεργείᾳ λατομεῖα :

Ἐν Διονύσῳ	Πεντέλης ἐκτάς.	2 200	τετρ. μ. περ.
» Κοκκιναρᾶ	»	200	»
» Σκύρω	»	1.500	»
» Στύροις	»	200	»
» Πανόρμῳ	»	500	»
» Πάρῳ και	»	300 ὑπ.	»
» Μάνη	»	100	»

Κατὰ τὸ 1910 ἀπησχόλησεν ἐν ὄλῳ 300 περίπου ἐργάτας και ἐπώλησεν ἐκ τῶν παραχθέντων μαρμάρων 2.732 κυβικά μέτρα ἀντὶ 634.154 φράγκων.

Τῷ 1910 ἀπεπερατώθησαν αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν ἠλεκτροκινήτων μηχανημάτων ἐν Διονύσῳ.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος περιορίσθησαν αἱ ἐργασίαι εἰς τὸν ἐλάχιστον ὄρον και ἐγκατελείφθησαν πέντε λατομεῖα ἐπὶ τοῦ Πεντελικῷ ἢ ποιότητος τῶν ὁποίων ἀπεδείχθη ἐντελῶς ἀκατάλληλος διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ ἔξωτερικοῦ. Ἐν Κοκκιναρᾷ ἐγένετο δοκιμαστικὴ ἐξόρυξις μόνον εἰς ἐν λατομεῖον κατὰ Δεκέμβριον. Ἐν Σκύρῳ ἡ ποιότητος τοῦ μαρμάρου εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ πείσῃ τὴν Ἐταιρίαν ὅτι ἡ δι' ἐργολάβων ἐξόρυξις ἦτο ἐπιζημία, δι' ὃ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου ἐπανήρχισεν ἡ δι' ἡμερομισθίων ἐξόρυξις. Ἐν Τήνῳ λόγῳ τῆς ποιότητος, ἐργάζεται ἐν μόνον λατομεῖον τῆς θέσεως Ἀχινός.

Ἡ ἄνω ἐκτεθεισα οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ἐταιρίας ἐπέβαλε τὴν διακοπὴν πάσης ἐρεῦνης και ἐπεκτάσεως ἐργασιῶν, μέχρι καλλιτέρον μέλλοντος.

2. ΕΤΑΙΡΙΑ VERDE ANTICO MARBLE

Ἡ Ἐταιρία αὕτη ἐξεμεταλλεύετο τὸ ἐν Χασάμπαλῃ τοῦ δήμου Φαρσάλων λατομεῖον ποικιλοχρόων μαρμάρων, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1905 διέκοψεν ἐντελῶς τὰς ἐργασίας της.

Β' ΓΥΨΟΣ

1. ΔΗΜΟΣΙΟΝ

Ἐν Μήλῳ και εἰς τὸ δυτικὸν αὐτῆς μέρος εὐρίσκονται φλεβοειδῆ κοιτάσματα γύψου, ἐντὸς τριτογενῶν μαργῶν.

Ἡ ποιότητος τῆς γύψου ταύτης εἶναι ἀρίστη, δι' ὃ και χρησιμεύει εἰς τὴν οἰνοποιίαν.

Ἡ ἐκμετάλλεσις ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον, ὅπερ ἔχει ἐκδώσῃ ἐργολαβικῶς τὴν ἐξόρυξιν και πωλεῖ τὴν γύψον εἰς τὴν παραλιακὴν ἀποθήκην ἀντὶ 5 δρ. κατὰ στατήρα.

Τὰ κατ' ἔτος πωλούμενα προσὰ ποικίλλουσιν ἀπὸ 30 - 50 τόννων.

Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1909 ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀποθήκῃ ἀπόθεμα 776 στατήρων, παρήχθησαν κατὰ τὸ 1910 στατήρες 566, ἐξ ὧν ἐπωλήθησαν 563 ἀντὶ 2.315 δραχ.

2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ "ΟΡΥΧΕΙΑ,,

Ἡ Ἐταιρία αὕτη ἰδρύθη κατὰ τὸ 1909 διὰ

Βασ. Διατάγματος (5 Μαΐου) με κεφάλαιον ἐγκεκριμένον 200.000 δραχ. ὑποδηρημένον εἰς μετοχὰς προνομιούχους πρὸς 50 δραχ. ἐκάστην καὶ ἄπλᾶς πρὸς 4 δραχ. ἐκάστην. Ἐκ μὲν τῶν πρώτων ἔχουσιν ἤδη ἐκδοθῆ 480, ἐκ δὲ τῶν δευτέρων 260, ἧτοι ἐν ὅλῳ ἀξίας 25.000 δραχμῶν.

Ἡ Ἑταιρία κατὰ τὸ 1910 ἐξέμισθωσε λατομεῖα γύψου ἐν Ζακύνθῳ καὶ ἐξόρυξεν 150 τόνους, ἐν δὲ Κεφαλληνίᾳ εἰργάσθη εἰς λατομεῖα ἀσβεστίτου ἐξορύξασα 100 τόνους.

Ἡ Ἑταιρία εὐρίσκεται ἐν συνεταιρισμῷ μὲ τὸν οἶκον Ἀμβουργερ ἐν Πάτραις, εἰς τὰ ἐργοστάσια τοῦ ὁποῖου κατεργάζεται τὰ προϊόντα τῶν ὀρυχείων τῆς.

3. ΕΤΕΡΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἐκμεταλλεύονται καὶ ἄλλα ὀρυχεῖα γύψου ἐν Αἰτωλικῷ, Ζακύνθῳ, Κυθήροις κλπ.

Ἡ ἐξόρυξις γίνεται ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν τῆς ἐπιφανείας.

Ἐν Ζακύνθῳ καὶ Αἰτωλικῷ ὑπάρχουσι παραχωρήσεις τινὲς διὰ γύψου, ἐκδοθεῖσαι ἐπὶ τῆς ἰσχύος τοῦ παλαιοῦ περὶ μεταλλείων νόμου.

Αἱ ἐκ τῶν ὀρυχείων τούτων ἐξορυσσόμεναι ποσότητες εἶναι σχετικῶς μικραὶ, ὡς καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως κέρδη.

Γ' ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΠΛΑΚΕΣ

Κατὰ τὸ 1910 ἤρξατο σοβαρὰ πῶς ἐκμετάλλευσίς τῶν παρὰ τὸν Ἀστακὸν λατομείων λιθογραφικῶν πλακῶν, ὑπὸ τῆς Orient-Lithographiestein-Gesellschaft. Τῶν πλακῶν τούτων γίνεται προκατεργασία ἐπὶ τόπον, μετὰ τὴν ὁποίαν αἱ καλῆς ποιότητος πλάκες ἀποστέλλονται εἰς Innsbruck τῆς Αὐστρίας, ἔνθα ἔχει τὴν ἔδραν τῆς ἡ Ἑταιρία. Αἱ δευτερευούσης ποιότητος πλάκες πωλοῦνται ὡς οἰκοδομήσιμος ὕλη εἰς τὸν Ἀστακόν. Κατὰ τὸ 1910 ἀπεστάλησαν εἰς Αὐστρίαν πλάκες ἀξίας 3.943 δρ.

Κατὰ τὸ 1911 ἤρξατο ἐν Θεσσαλίᾳ (εἰς θέσιν Βρυσιῆς παρὰ τὸν Δομοκόν) ἐκμετάλλευσίς λιθογραφικῶν πλακῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας «Βρυσιά», δὲν ἔχομεν ὅμως ἀκόμη λεπτομερείας τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡλ. Π. Γούναρης
Ἐπιθεωρητὴς Μεταλλείων

ΝΟΜΟΣ

ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ Εἰς τὸν κ. ΚΑΛΛΙΑΝ

Αἰτιολογικὴ ἐκθεσίς τοῦ εἰσηγηθέντος τὸ νομοσχέδιον βουλευτοῦ.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, ἔνεκα τῆς καταπληκτικῆς ἀδελήσεως τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ταχύτητος τῶν αὐτοκινήτων, καὶ τῆς ἐκ τούτων παραγομένης φθορᾶς τῶν ὁδῶν, ἐξ ἧς προκύπτει ὁ ἔνθαινον τὰς πόλεις καὶ φθειρῶν τὴν δημοσίαν ὑγείαν κοινοτῶς, πλείστοι μηχανικοὶ ἐν Ἐυρώπῃ, Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ καταγίνονται πρὸς ἐξέυρεσιν νέου ἐνθνονοῦ ὁδοστρώματος πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ παλαιοῦ μακαδάμ, ἀντέχοντος εἰς τὴν νέαν μηχανικὴν κίνησιν καὶ μὴ παράγοντος κοινοτῶν. Πολλὰ συστήματα ἐπενοήθησαν μέχρι τοῦδε πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἄνω σκοποῦ ἐν Ἐυρώπῃ καὶ ἀνεκονώθησαν εἰς τὰ Διεθνή Συνέδρια τῆς ὁδοποιίας, ἀφοῦ οἱ ἐφευρέται τούτων ἐξησφαλίσθησαν διὰ προνομίων ἐφευρέσεως ἢ εὐρεσιτεχνίας παρὰ τῶν οἰκείων χωρῶν.

Μεταξὺ τῶν νέων τούτων ὁδοστρωμάτων, τῶν σκοπούντων τὴν ἐπίτευξιν ὁδῶν στερεῶν, ἐλαστικῶν καὶ μὴ παραγόντων κοινοτῶν, καὶ οὖν τούτοις ἐνθνονῶν, ὁ παρ' ἡμῶν Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοσίων Ἔργων κ. Δημ. Καλλίας προτείνει μετὰ θάρρους ἐπιστημονικοῦ, ἀπορρέοντος ἐκ πολλῆς μελέτης, καὶ ἐπανελημμένων ἐπιτυχῶν πειραμάτων, ἴδιον νέον σύστημα ὁδοστρώματος ἐκ μεταλλικοῦ μίγματος, τὸ πρῶτον ἤδη ἐφαρμοζόμενον ἐν τῇ ὁδοποιᾷ.

Πάντα τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ ὁδοστρώματα, μακαδάμ πισσαοφαλτῶδη κατατάσσονται εἰς δύο κατηγορίας.

Πρῶτον. Τὰ πισσομακαδάμ καὶ ἀσφαλτομακαδάμ, ἐκ λίθων φουικῶν γαιώδους βάσεως, καὶ πίσεως ἢ ἀσφάλτου (Tarmacadam καὶ Macadam bitumineux). Προνομίον ἐφευρέσεως διὰ τοιοῦτον πισσομακαδάμ, ἔχει τύχει ἐν Ἐυρώπῃ καὶ Ἀγγλίᾳ ὁ Ἑλβετὸς τεχνικὸς μηχανικὸς Aeberlie.

Δεύτερον. Τὰ πισσομακαδάμ, ἐκ λίθων ἐπίσης γαιώδους βάσεως (ἀνευ ἴχνους μεταλλικοῦ συστατικοῦ), ἀλλὰ τεχνιτῶν (Tarmac), συγκειμένων ἐξ ἀργίλλου καὶ ἀσβέστου, εἶδος γαλακτώματος πορώδους (laitier), καὶ πίσεως, τῶν αὐτῶν γαιωδῶν συστατικῶν, ὅπως καὶ τὰ πρῶτα. Προνομίον ἐφευρέσεως τοῦτου ἐτυχεν ὁ Ἄγγλος Ἀρχιμηχανικὸς τοῦ διαμερίσματος τοῦ Nottigham κ. Hoolley, καίτοι οὐδεμία διαφορὰ ὡς πρὸς τὰ συστατικὰ στοιχεῖα, ὡς πρὸς